

Η μάχη της Μερτίτσας

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Δ. ΜΠΟΥΓΓΛΑΣ

Στις 10-2-1943 η ομάδα του Τζαβέλα βρισκόταν μεταξύ Αγιοφύλλου και Ασπροκκλησιάς. Εγώ με την ομάδα μου ήμουν στο φλαμπουρέσι. Τα μεσάνυχτα έρχεται σύγχεμος από Τζαβέλα και με καλεί εσπευσμένα να έρθω στην Οξύνεια (Μερτίτσα), όπου είχε επιδράσει μια διλοχία Ιταλών για πλιάτσικο. Αφού ειδοποίησα και τους εφεδρολασίτες, έστειλα συνδέσμους σε όλα τα χωριά της περιφέρειάς μου να απευθύνουν όλοι με τα όπλα τους προς την Οξύνεια.

Ξημερώσαμε στο 18ο χιλιόμετρο κάτω από την Οξύνεια. Συναντήσαμε τον Τζαβέλα και άλλους εφεδρολασίτες. Αμέσως κάναμε σύσκεψη, καταστρώσαμε τα σχέδια της ενέδρας που ετοιμάζαμε, ορίστηκε πού θα πάρει θέσεις ο καθένας μας, δημιουργήσαμε περισσότερες ομάδες μικτές από μόνιμους αντάρτες και εφεδρολασίτες. Σηγάσαμε την ενέδρα εκεί από όπου θα περνούσαν οι Ιταλοί επιστρέφοντας στην Καλαμπάκα. Εγώ με 18 αντάρτες μόνιμους και εφεδρολασίτες και με σκοπευτή στο σπλοπολυβόλο τον Μήτσιο Αυγέρο από Αγιοφύλλο, πιάσαμε θέσεις στη σιδηροδρομική γραμμή Καλαμπάκας-Κοζάνης.

Ο καπετάν Τζαβέλας (Νέετορας Βόκκας) ήταν για τη μάχη σαν ένα καλός κτίστης που ξέρει πού να βάλει την πέτρα. Αυτός είχε πιάσει θέσεις στο ανατολικό μέρος μέσα στο ρέμα. Τοποθέτησε μερικούς για μάχη και κράτησε μερικούς για εφεδρεία. Είχε σκοπευτή με ένα σπλοπολυβόλο τον Κώστα Κοτσιμπού από Βλαχάβα, άριστο σκοπευτή. Ο Ζαραλής είχε πιάσει τα υψώματα στις κοντοραχούλες. Λένε ότι ήταν και ο Αριστείδης Μπλουτίτσος, μόνιμος αξιωματικός από την Οξύνεια. Εγώ δεν τον είδα καθόλου ούτε και τον Αδαμάντιο.

Από το πρωί που πήγα πριν την ώρα της μάχης, ο Τζαβέλας τοποθετούσε τις ομάδες με τους εφεδρολασίτες που κατέφθαναν συνεχώς από τα διάφορα χωριά. Είχε τοποθετήσει και ομάδες στο δρόμο το δημόσιο από Καλαμπάκα, μην τυχόν έλθουν ενισχύσεις στους Ιταλούς.

Κατά τις τρεις, περίμενα να ακούσω το Ζαραλή από τα υψώματα να αρχίζει τη μάχη. Οι πρώτοι Ιταλοί μας πλησίασαν στα 5 μέτρα, σχεδόν μας πάτησαν. Ανοιγουμε πυρ, σκοτώνουμε τους 5-6 πρώτους που μας πλησίαζαν. Η μάχη γενικεύεται με πυροβολισμούς και ριπές από παντού.

Οι χειροβομβίδες έπεφταν βροχή αλλά πίσω μας. Πολλοί Ιταλοί εξοντώθηκαν από πλιάτσικο πυρά. Ο όγκος των Ιταλών δεν είχε μπει στον κλοιό. Καμιά πενήντα Ιταλοί προχώρησαν σε ένα ξέφωτο για να πιάσουν θέσεις, αλλά ο Τζαβέλας με τον Κοτσιμπού τους αποδεκάτισαν σχεδόν όλους. Η μάχη τελείωσε στις 6 το βράδυ. Οι Ιταλοί, όσοι δεν σκοτώθηκαν και τραυματίστηκαν, πιάστηκαν όλοι αιχμάλωτοι. Απολογισμός της μάχης: νεκροί Ιταλοί γύρω στους 120, αιχμάλωτοι και τραυματίες γύρω στους 150. Τα λάφυρα 10 μεγάλα μουλάρια, 3 όλμοι των 81 χιλιστών, ένας ατομικός όλμος, 3 βαριά πολυβόλα, 18 σπλοπολυβόλα, άφθονες χειροβομβίδες, ατομικά τυφέκια, υγειο-

νομικο υλικο, πιστολια και κίβωτια με σφαίρες. Μετά τη μάχη τραβήξαμε στην Ασπροκκλησιά. Εκεί ήρθε και το αρχηγείο ΒΔ Θεσσαλίας με τον Αιμίτση και Καρτσιώτη.

Από τα 18 σπλοπολυβόλα μας πήραν τα 10 και τα προώθησαν στο Σαραντάπορο.

Μετά τη μάχη της Μερτίτσας, οι Ιταλοί δεν έκαναν επιδρομές στα χωριά και από τότε όλη η περιοχή των Χασίων έμεινε ελεύθερη. Κατά δεκάδες τα παλικάρια κατατάσσονται στον ΕΛΑΣ σπλισμένοι με τον σπλισμό από τη μάχη της Μερτίτσας.

Τον Απρίλη οι ομάδες έγιναν συγκροτήματα. Εγώ είχα το συγκροτήμα πολυβόλων. Ο Τζαβέλας άλλο ένα και ένα ο Ασπιακόπουλος, εφεδρός αξιωματικός.

Τον Μάιο ο ΕΛΑΣ συγκροτήθηκε σε κανονικό στρατό με τη στελέχωση του από μόνιμους αξιωματικούς. Εγώ υπαγόμενος στο 5ο Σύνταγμα, 1ο Τάγμα, 2ο Λόχο με λοχαγό τον Θεόφιλο Φατσέα, έφεδρο ανθυπολοχαγό και γεωπόνο.

Έτσι παρέμεινα όλο το απομείναν διάστημα μέχρι την παράδοση των όπλων με τη συμφωνία της Βάρκιζας. Μετά την παράδοση των όπλων, εγώ συνελήφθηνα από τη χωροφυλακή και οδηγήθηκα στις φυλακές Γρεβενών. Έμεινα κρατούμενος στις φυλακές για 10 μήνες. Απαλλάχθηκα όμως με βούλευμα και αφέθηκα ελεύθερος. Γύρισα στο χωριό μου όπου επιδόθηκα στις γεωργικές εργασίες. Μετά από πάροδο δεκαετιών, ο Πρωθυπουργός Ανδρέας Παπανδρέου αναγνώρισε την Εθνική Αντίσταση 1941-1944 και όπως ήταν φυσικό με αποκατέστησαν στις τάξεις της Χωροφυλακής, δίνοντάς μου ανάλογη σύνταξη και βαθμό ανθυπομάρχου.